

UN/ECE NORMA FFV-36
pre obchodnú kvalitu rajčiakov ¹

I. DEFINÍCIA VÝROBKU

Táto norma sa vzťahuje na rajčiaky odrôd pestovaných zo *Lycopersicum esculentum* Mill. dodávané spotrebiteľovi v čerstvom stave; rajčiaky určené na priemyselné spracovanie sú vylúčené.

Rajčiaky môžu byť zaradené do štyroch obchodných typov:

- a) „okrúhle“ ,
- b) „rebrovité“ ,
- c) „podlhovasté“ , alebo „ predĺžené“ ,
- d) „cherry“ rajčiaky (vrátane „koktejlových“ rajčiakov).

II. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA KVALITY

Účelom tejto normy je definovať požiadavky na kvalitu pre rajčiaky po úprave a balení.

A. Minimálne požiadavky

Vo všetkých triedach kvality, s ohľadom na špeciálne požiadavky pre jednotlivé triedy a povolené odchýlky, rajčiaky musia byť:

- celé,
- zdravé, plody napadnuté hnilobou alebo poškodené a tak nevhodné na konzum, sú vylúčené,
- čisté, prakticky bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok,
- čerstvého vzhľadu,
- prakticky bez škodcov,
- prakticky bez poškodení spôsobených škodcami,
- bez nadmernej povrchovej vlhkosti,
- bez cudzieho pachu alebo chuti.

V prípade rajčiakov na strapcoch musia byť stopky čerstvé, zdravé, čisté a bez listov a akýchkoľvek cudzích látok.

Stupeň vývinu a stav rajčiakov musí byť taký, aby boli schopné :

- vydržať dopravu a manipuláciu, a
- dostať sa na miesto určenia vo vyhovujúcom stave.

B. Klasifikácia

Rajčiaky sa zaraďujú do troch tried definovaných takto:

(i) „*Extra*“ trieda

Rajčiaky v tejto triede musia byť vynikajúcej kvality. Musia mať pevnú dužinu a typické znaky odrody, ako je tvar, celkový vzhľad a vývin.

Ich vyfarbenie, vzhľadom na ich stupeň zrelosti, musí byť také, aby vyhovelo požiadavkám, určeným v poslednom pododseku v odseku A vyššie.

Musia byť bez zelených líčok a iných chýb, s výnimkou veľmi malých povrchových chýb, pokiaľ tieto neovplyvňujú celkový vzhľad plodov, kvalitu, trvanlivosť a obchodnú úpravu v obale.

---

¹ **Odvolaie:** Normy sú publikované v troch oficiálnych jazykoch Európskej hospodárskej komisie Organizácie spojených národov. Pokiaľ by sa vyskytli nezrovnalosti medzi jednotlivými jazykovými verziami, alebo medzi verziami v iných, neoficiálnych jazykoch, je rozhodujúca anglická verzia. Pokiaľ je originálna verzia normy vo francúzskom alebo ruskom jazyku, v takom prípade je rozhodujúca verzia vo francúzskom alebo ruskom jazyku.

(ii) I. trieda

Rajčiaky v tejto triede musia byť dobrej kvality. Musia byť dostatočne pevné a mať typické znaky odrody. Musia byť bez prasklín a viditeľných zelených líčok. Nasledujúce malé chyby však sú povolené, pokiaľ neovplyvňujú celkový vzhľad plodov, kvalitu, trvanlivosť a obchodnú úpravu v obale:

- malé chyby tvaru a vývinu,
- malé chyby vyfarbenia,
- malé chyby šupky,
- veľmi malé otláčenia.

Ďalej, rajčiaky skupiny „rebrovité“ môžu mať:

- zacelené praskliny nie dlhšie ako 1 cm,
- nie nadmerné výrastky,
- malý pupok, nie však korkovitý ,
- skorkovatenie miesta zrastu kvetných lístkov do 1 cm² ,
- jemnú jazvu po zraste kvetu v podlhovastom tvare (ako švík), ale nie dlhšiu ako dve tretiny z najväčšieho priemeru plodu.

(iii) II. trieda

Táto trieda obsahuje rajčiaky, ktoré nespĺnili požiadavky vyšších tried, ale spĺňajú minimálne požiadavky uvedené vyššie.

Musia byť dostatočne pevné (ale môžu byť menej pevné ako v I. triede) a nesmú mať nezacelené praskliny.

Nasledujúce chyby môžu byť povolené, pokiaľ si rajčiaky zachovávajú základné znaky z hľadiska kvality, trvanlivosti a obchodnej úpravy:

- chyby tvaru, vývinu a vyfarbenia,
- chyby šupky alebo otláčenia, pokiaľ plod nie je vážne poškodený,
- zacelené praskliny nie dlhšie ako 3 cm..

Rajčiaky skupiny „rebrovité“ môžu mať:

- väčšie výrastky, než je povolené v I. triede, ale bez deformácií,
- pupok,
- skorkovatené miesto zrastu kvetných lístkov do 2 cm²
- jemnú jazvu po zraste kvetných lístkov podlhovastého tvaru (ako švík).

III. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA VEĽKOSTI

Veľkosť je stanovená ako najväčší priečny priemer plodu v jeho stredovej časti. Nasledujúce ustanovenia sa nevzťahujú na drobnoplodé „cherry“ rajčiaky.

A. Minimálna veľkosť

Pre rajčiaky klasifikované v „Extra“ triede a I. triede je minimálna veľkosť stanovená na:

- 35 mm pre okrúhle a rebrovité rajčiaky,
- 30 mm pre podlhovasté rajčiaky.

B. Veľkostná stupnica

Rajčiaky sú triedené podľa nasledujúcej veľkostnej stupnice:

- 30 mm a viac, ale menej ako 35 mm (*iba pre „podlhovasté“ rajčiaky*)
- 35 mm a viac, ale menej ako 40 mm,
- 40 mm a viac, ale menej ako 47 mm,
- 47 mm a viac, ale menej ako 57 mm,
- 57 mm a viac, ale menej ako 67 mm,
- 67 mm a viac, ale menej ako 82 mm,
- 82 mm a viac, ale menej ako 102 mm,
- 102 mm a viac.

Dodržiavanie veľkostnej stupnice je záväzné pre rajčiaky „Extra“ triedy a I. triedy .

Veľkostná stupnica sa neuplatňuje pri rajčiakoch na strapcoch.

IV. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA ODCHÝLOK

Odchýlky kvality a veľkosti môžu byť povolené v každom obale pre plody, ktoré nevyhovujú požiadavkám pre deklarovanú triedu.

A. Odchýlka kvality

(i) „Extra“ trieda

- 5 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov, ktoré nevyhovujú požiadavkám triedy, ale spĺňajú požiadavky I. triedy, alebo, výnimočne, patria do odchýlok pre túto triedu.

(ii) I. trieda

- 10% z počtu alebo hmotnosti rajčiakov, ktoré nevyhovujú požiadavkám triedy, ale spĺňajú požiadavky II. triedy, alebo, výnimočne, patria do odchýlok pre túto triedu;

- v prípade rajčiakov na strapcoch 5 % podľa počtu alebo hmotnosti rajčiakov oddelených od stopky.

(iii) II. trieda

- 10% z počtu alebo hmotnosti rajčiakov, ktoré nevyhovujú požiadavkám triedy, ani minimálnym požiadavkám, okrem plodov napadnutých hnilobou, výraznými odreninami alebo inak poškodených tak, že nie sú vhodné na spotrebu.

- v prípade rajčiakov na strapcoch môže byť 10 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov oddelených od stopky.

B. Odchýlka veľkosti

Pre všetky triedy: 10 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov vyhovujúcich veľkosti bezprostredne nad alebo pod tou, ako je uvedená, s minimom 33 mm pre „okrúhle“ rajčiaky a 28 mm pre „podlhovasté“ rajčiaky.

V. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OBCHODNEJ ÚPRAVY

A. Jednotnosť

Obsah každého obalu musí byť jednotný a obsahovať iba rajčiaky rovnakého pôvodu, odrody, obchodného typu, kvality a veľkosti (ak sú triedené podľa veľkosti) Zrelosť a vyfarbenie rajčiakov v „Extra“ triede a v I. triede musia byť prakticky jednotné. Okrem toho dĺžka „ podlhovastých“ rajčiakov musí byť dostatočne jednotná. Viditeľná časť obsahu obalu musí reprezentovať celý obsah.

B. Balenie

Rajčiaky musia byť balené tak, aby boli dostatočne chránené.

Materiály použité vo vnútri obalu musia byť nové, čisté a musia mať takú kvalitu, aby sa zabránilo akémukoľvek vonkajšiemu alebo vnútornému poškodeniu plodiny. Používanie materiálov, najmä papiera a pečiatok, na ktorých sú uvedené obchodné špecifikácie, je povolené za predpokladu, že potlač alebo označovanie sa vykoná použitím nejedovateého atramentu alebo lepidla.

Obaly musia byť bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok.

C. Obchodná úprava

Rajčiaky môžu byť v nasledujúcich obchodných úpravách:

(i) ako jednotlivé plody, s alebo bez kalicha a krátkej stopky,

(ii) ako strapce rajčiakov, t.j. rajčiaky sú v úprave ako celé súplodia alebo ich časť, každé súplodie alebo jeho časť obsahujú najmenej nasledujúci počet plodov:

- tri plody (dva plody v spotrebiteľskom obale), alebo

- v prípade strapcov drobnoplodých „cherry“ rajčiakov šesť plodov (štyri plody v spotrebiteľskom obale).

VI. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OZNAČOVANIA

Na každom obale musia byť uvedené na jednej a rovnakej strane čitateľne a nezmazateľne, viditeľne zvonku tieto údaje:

A. Identifikácia

Baliareň a/alebo odosielateľ: meno a adresa alebo úradne vydaná alebo uznaná kódová značka. Avšak v prípade, že sa používa kódová značka, odkaz na „baliareň a/ alebo odosielateľ (alebo zodpovedajúca skratka) musí byť uvedený v tesnej blízkosti tejto kódovej značky.

B. Názov plodiny

- „Rajčiaky“ alebo „rajčiaky na strapcoch“ a obchodný typ, pokiaľ nie je obsah zvonka viditeľný.

Tieto podrobnosti musia byť uvedené vždy pri drobnoplodých „cherry“ (alebo koktejlových) rajčiakoch, bez rozdielu, či sú, alebo nie sú na strapcoch.

- názov odrody (dobrovoľne).

C. Pôvod plodiny

- Krajina pôvodu a, dobrovoľne, oblasť pestovania alebo národný, krajový alebo miestny názov oblasti.

D. Obchodné údaje

- trieda,

- veľkosť vyjadrená ako minimálny a maximálny priemer (ak sú triedené podľa veľkosti) alebo označenie „netriedené“, ak je to vhodné,

E. Úradná kontrolná značka (dobrovoľne).

Publikované 1961
Revidované 1997, 2000